

ХАЛЬМГ ҮНН

Эндр, Хальмг АССР-н Деел Советин сессий секгдхмн.

Хальмг АССР-н Деел Советин
депутатирт—олн амтна үнн итклтэ,
энъкр үрдт—халун зүркни менд!

Советск Союзин Коммунистическпартин Хальмг таньгчин болн Элст балгсна комитетсин,
нүч-нөлсчнрин депутатирин таньгчин болн балгсна Советсин газет.

№ 216 (3200)

1958 дж. октябрин 28

Унь 20 деншг

Эдл-ахун болн культури шин өөдллтин төлэ

Хальмг келн амтна болн республикин нуг күч-көлсчнрин туудж 1958 джилин, эндр бдр,—октябрь сарин 28-н, тодрха ик ончта бдр болхмн. Эн бдр Хальмг Автоном Советск Социалистическ Республикин Деел Советин хойрдгч хуралтин негдгч сессий кэдлмшэн эклджанэ.

Олн-амтна үрлэс йилгээн саны, кедж, күцэсн кэдлмшэри, бийиннь голышг бээдлэри, чик, сян седкл-ухагари олн ас йилгэри, эвранны энъкр социалистическ Төрскидэн, алдр Коммунистическ партдан лавт итклтэ тоотнь Хальмг АССР-н Деел Советин депутатирт суньгэгдсн болдг.

Эдн олн-амтна йоста элчир, теднэ зарцин улс.

Депутат гисн ик тоомсрта, ик күндтэ күн. Олна кергин төлэ ноолдлгын, тууг амтна седкл ханм дуньгэгээр күцэлгэн—ним улснн йрун төрмүднэ болджана.

Хальмг республикин эдл-ахуг, культуриг, эрдм-сургуулиг цааранднь ягьдж улм хурдар делгүүлх болна, ямаран бачи кергүз бээх болна, тууг ягьдж күцэхмб, цуг эн тоотин тускар күр-күүндвр кедж, тер тоот хамг төрмүдин цугтагыннь темдгдлж диглхин эргдэ, олн-амтна депутатир, олн Хальмг АССР-н Деел Советин негдгч сессийд хурдж ирцхэсн.

Хальмг келн-амтна автоном хяру босхгдснэ нааран хойр джил күцц болод уга. Болв цуг эн ахр цагин эргид, хальмг келн-амтна эдл-ахуг, культуриг, эрдм-сургуулиг, билг-эрдмиг өблүүлгээр, хальмг келн-амтна автоном хяру босххин тускар гаргэгдсн Партин болн Правительствоин шиндврмүд күцэлгээр зовар элд кэдлмш келв.

Хальмгүд эвранны гарсн-төрсн газрун нургьдад нүүгьд ирчкв. Шуд ганцэн эн джилин бийднэ долан миньгь шаху брк-бүл нүүдж ирв. Уг-туршдан дая шаху миньгын брк-бүл эвранны газрун нүүгьд ирцхэчкв.

Парть болн Правительство хальмг келн-амтна тускар йир ик килмдээн үзүлхэнэ. Социальн-культурн тосхлт делгүүлгэнд, бытовой гермүд бэрлгэнд, амтн бээх гермүд тосхлгэнд государств йир ик мөнъг гаргьдг бгв. Бидн зуг туугинь күцц элдж чадхш-

вдн. Тернь мана ик гем. Онц бийсдэн гермүд бэрджэх улст дөнъ-нөкл болджатха гидж даньгьар зун гуч шаху сай арслнь мөнъгн гаргьдгдг бгдсн, тернь бас күцц олзлгдсн уга.

Тосхлтин кэдлмш хашньгар кегдг учрнь йир олн. Болв зуг, гол учрнь—„Калмыкстрой“ трест болн тосхлтин наадк чигн организац кэдлмшэн ода чигн йир ик гундлтагьар күцэлгын болджана. Түрү авган „Калмыкстрой“ трест шин бүрдэгдсн болдж тоолгдг билэ. Тер цагнь ода давб. Эн трестэс йоста кэдлмш некх цагнь ирчкв.

Бээри газрин промышленность делгүүлгэня кэдлмшиг, нег үлү бээри газрин тосхлтин материал хээдж олггын сян гидж мел кедж чадшгвдн. Эн кэдлмшиг ик гидгэр хуврулдж ясуулх кергтэ.

Депутатир цуг эн төрмүдин тускар күр-күүндвр кецхэхмн.

Мана республик кезэн-кезэнэс нааран мал бсдг республик болдг. Тингхлэ малд хот-хол, идх-уухинь, хаша-хаацинь, халэх хадгьлх улсинь, эн тоотинг цугтагыннь дигтэ-даратагьар бэрлгын, күцэлгын—оньднд эркин төр болод бээггэ. Нидн джил, цуг республикд бээсн совхозмүдас арвн долан совхоз джилиг олзта-орштагьар төгсэсн болдж тоолгдла. Мана төр—республикин совхозмүдиг цугтагыннь олзта-орутагьар кэдлгилгын.

Орн-нутгин күч-көлсчнр, телү мет мана республикин күч-көлсчнр чигн, Алдр Октябрьск социалистическ революци 41-ч джилин бон уктдж, КПСС-н XXI-ч хург уктдж ик производственн болн политическ бргмджтэ бээцхэнэ. Эн бргмджин нилчэр мана республикин кесг предприягьс, РТС-с, кесг колхозмүд болн совхозмүд, государств бнн күцэх зовтэ даалгьврмүдэн, эвранны производственн зурагьан үзмджтэ кевэр, күцэлж йовцхана.

Республикиннь эдл-ахуг болн культуриг өбдүүлхин төлэ, цуг эн халх кэдлмшт шин гээвггэ гилг дилврмүд бэрхин эркд социалистическ дбрлдг улм гүдэхмн.

Эдл-ахун болн культури шин дилврмүдин төлэ!

БАГШНР УМШЦХАВ

Эрдм-сургуулиг ясуулгэня тускар бичсн Н. С. Хрущевин селвиг, Каспийск района багшир ик бргмджтэгээр тосв.

Каспийск болн Северн дундин, Рыжковск долан джилэ, школмүдэр профсоюзн хург хурагьад, эн статьяг экиэсн авн сүл күртлн умшцхав.

Статьяг умшна хбөн босад уг келсн багшир, парть болн правительств дигтэ цаглянь эн төриг босхджахиг, эн хамг төрмүд мана советск амтна төлэ кегддэхиг темдгцхав.

Д. УБУШИЕВ.

Маньгьдур—Октябрин 29-д

Нег ухан ончтагьар бэргднэ

- Эндр Ильичин амд бийхнь
- Эрки депутат кех билдв
- Джил болгын занахнд ирхлэнь
- Джора, сайгаснь унулах билдв.
- Болв ймд кевир Ильичм
- Бичгтм ордж билгэр чимднэ,
- Насн туршарт мини брчдм
- Нег ухан ончтагьар бэргднэ:
- Огьтргьугьас гуру дутугьар эс болвчн
- Өндр бийшнэгүдэс ддрү Улугьйрич,
- Хайртэ Ленинд Бузблэ цутхад,
- Хальмгм, тег дундан босхсиг
- Джиргэлин джирн ниймн айт
- Джиликми мини Миньгьйи-шиньг
- Татх.
- Тер айсинь алдго дахдж
- Теггин багьчүд тумддэр дуулх,
- Үзг болгьнас шовуд нисдэж
- Уулай на церьлддэ бишлх.
- Түүг делдхнь— мана гар
- Түрүлдэ зарлхнь— хаврин сар.
- Тер Бумблвин ормнь—Элстд—
- Теггин цутхлэньг, шин шивд.
- ХОНЬНА Михаил.

Нүүрт йовх саальчнр мөрэлгдв

Алдр Октябрьск социалистическ революци 41-ч бониг дилвртэ кэдлмшэр тосхин төлэ Яшалтинск района комсомольчнр социалистическ дбрлдэ бргэр делгүүлж, авсн даалгьвран үзмджтэгээр күцэхмн гидж шундж йовцхана.

„Заветы Ильича“ колхозин багь наста саальч, 10-ч класс чилэсн, ВЛКСМ-н член, Скотина Тания октябрь сарин 20 күртл үкр болгьнас 1956 килограмм үс саадж авб, цуг 12 үкрэс 23 миньгын 500 килограмм үс колхоздан орулдж бгв.

КПСС-н Яшалтинск райком болн района күцэгч комитет гарг зуулг часар болн хувцна эдэр, ВЛКСМ-н таньгчин комитет болн Яшалтинск районн комитет Кундлгэня грамотар эн күч-көлснэ ик дилвр үзүлсн саальч үр Скотина Тания мөрэлцхав

КПСС-н Яшалтинск райком болн района күцэгч комитет гарг зуулг часар болн хувцна эдэр, ВЛКСМ-н таньгчин комитет болн Яшалтинск районн комитет Кундлгэня грамотар эн күч-көлснэ ик дилвр үзүлсн саальч үр Скотина Тания мөрэлцхав

Ур П. Г. Зубковин звенод ахнь, көвүн хамдан кэдлжэнэ. Эн звено 1958 джилэ загьс бэрлгэня зурагьан 400 шаху процент күргдж күцэв. Гурв-

Багь наста саальч, ВЛКСМ-н член Пономарь Рая чигн сян үзмдж үзүлдж кэдлджанэ, сааджасн үкр болгьнасн 1854 килограмм үс авб, зурань 1800 килограмм бээсн.

„Заветы Ильича“ колхозин, райондан түрүн нур эзлж йовх комсомолк саальчнрас улгүр авч, „Новый мир“ колхозин саальч Лунина Анна үкр болгьнас 2 миньгын 30 килограмм үс саадж авч, гарт зуулг часар мөрэлгдв. Ленинэ нертэ колхозин саальч Профатилова Юля үкр болгьнас 1800 килограмм үс саадж, зурагьан буклднэ күцэв.

Эн багь наста саальчнр, саалжах укрмүдэн саянар халдэж хардж, цагтнь усинь, хотинь бгч, цааранднь улм ик дилвр бэрхин төлэ социалистическ дбрлдэ хоорндан делгүүлж зуткаж йовцхана.

П. ЗАВЬЯЛОВ.

Депутатин звенод

Каспийск района күч-көлсчнриткл бргдж Хальмг АССР-н Деел Советин депутатд, Көк геньгст нертэ загьс үр П. Г. Зубковиг суньгэв. Загьсна „Каспиец“ колхоз бурдснэс авн член болдж, даньгин тенгьст йовдж загьс аньндг Петр Герасимович, депутатд бийинь суньгьсиг шин дилврэр укдджана.

Ур П. Г. Зубковин звенод ахнь, көвүн хамдан кэдлжэнэ. Эн звено 1958 джилэ загьс бэрлгэня зурагьан 400 шаху процент күргдж күцэв. Гурв-

С. Г. ГОШЕНДАНОВ.

1918 Алар Ленинга зааврар, энэ

Алхмдж ишкэд гү-
др!
Авад кесән күцә!
Аав Ленинә герә-
сиг!
А л т н тууджар
мөнъкрүл!

МАНА БЕЛГ

★

Приютненск район

Района комсомольцнр орлцсн «Комсомолец» гидг кинотеатрин тосхлт нбтрв. Теднә дбнъгәр дулан хаша, кошар болн хббчнр бәәх зургьан гер бәргддәнә.

Эн района нбвүд болн күүнд 120 тонн төмрин тасрха цуглулв, дакад комсомолин хоршврт 325 миньгьн арслнъ орулдж бгчхәв.

Западн район

Зябь хагьллгьнд района комсомольцнр болн багьчуд ик шунмгьагьар орлцдж бәәцхәнә. Тракторист нблдн бәәх комсомольцнр Василий Мирошниченно болн Николай Егоров бдрә зурагьан 120-150 процент күүцәнә.

Эрдни-шишә хуралгьна арвн хонгин болзгт багьчуд 645 гектар хурав, эн газрас 3,5 миньгьн тонн эрдни-шишән буудя авв. Тедн дунд Башантин селәнә эдл-ахун техникумин студентнр ик шунмгьагьар эрдни-шишә хуралгьнд орлцв.

Бдр болгьн района комсомольцнрин хоршлгьн бсәд бәәнә, ода 769 миньгьн арслнъ мөнъгн цугьлрв.

Сарпинск район

«Гигант» колхозд, нургьлдж комсомольцнр нблдг негдгч номертә ферм түрүн орм эздлжәнә. Тедн 165 490 литр үс саадж авад, госу-дарствд 130 554 литр үс орулдж бгв. Саальч комсомолн Альвина Скоробогатова саалин үкр болгьнас 1300 литр үс саадж авхин орчд 1840 литр үс саадж авб. Иим шунмгьа саальчнр нань чигн бәәцхәнә.

Көвүд болн нүүнд, мал орулдж бәәр тосхлгьнд сәәнәр орлцхав, 300 тонн төмрин тасрха цуглулв, 25 миньгьн мод суулгьцхав. Эн тоот диилврмүд комсомолин 40 джилә ббнд нерәдгддн күүцәгдв.

Юстинск район

Эн районд эк-эцинрләгьән хамдан сургьульчнр кбдлцхәнә. Тедн сургьульчнрин 5 производственн бригад болдж хамццхав. Эн бригадин сургьульчнр 3,5 миньгьн тонн бвс хурацхав, 28 миньгьн хб киргьцхәв. Шнольникүд 650 гектар газрас эрдни-шишә хурацхав.

Эн джил районд 6 800 гектар эрдни-шишә тәргдв. Цуг эрдни-шишә хурагддн одв. Эрдни-шишә хуралгьнд «Эрдниевский» совхозин комсомольцнр болд багьчуд йилгьән сәәнәр орлцв.

Комсомольцнр-багьчудин нүүрт

Мана балгьсна комсомольск организацсин зергләнд 1600 кбвуд-куукд бәәцхәнә, тедн цугьарн эврәннъ кблмшән комсомол биш багьчудла залгьлдата кецхәнә. Эн кблмшин гол төр—олн улс орлцгд комсомольск хург кецж, комсомол биш багьчуд дууллгьн. Тим олн улс орлцгд хургуд КПП-д, республикин эдлгьнә союзд, Россовхозтрансл, тосхлтин 4-ч участка болн нань чигн учрежденьсин комсомольск организацд болцхана.

Орәл джилн эргид 203 багьчуд комсомолд орулгддн авгдв, тедн дунд 75 хальмг кбвуд-куукд респу-бликин колхозмудас орулгдлж авгдв. Кблмшч багьчудас 78 күү комсомолд орулдж авснас 53 күү

хальмгуд. Тедн дунд тосхлтин кблмшин нүүрт йовх иим-тим багьчуд: Анна Улинова, Владимир Иванов, Александр Манджиев, КПП-с Юрий Цакиров, Владимир Убушаев, Владимир Андреев, Николай Базаров, Анатолий Савченко.

Багьчуд дунд зун гуч гар талан лекц болн доклад олн зүсн темар умшгдв. Тедн дунд «Ленинск комсомолн дәәч хаалгь», «Комсомол—советск багьчудиг кблгьч отряд», «КПСС—комсомолн—бүрдәгьәч» болн нань чигн лекц умшгдв.

Комсомолн 40 ч ббнд балгьсна комсомольцнр болн багьчуд ик диилвртә ирхәв.

Л МЯСНЯНИКИНА,
ВЛКСМ-н балгьсна комитетин сегләтр.

ВЛКСМ-н ЦК-н дуудврар

1932 джил Амур гидг гол деер Комсомольск нертә балгьсна тосхлгьн аклеми. Тингхд, ВЛКСМ-н ЦК-н

муд, клубс, культурин Гермүд, кесг оли эклцин болн дундин школмуд, балгьсна күүч-кблечир бәәх 4—5

дуудврар комсомольцнр болн союзн биш багьчуд Комсомольск балгьсна тосххар йовсми.

Тингхд Комсомольск балгьсна тосхх газрин ивк-чивк модн, уул бәәсми. Тегәд балгьсна тосхх газрин моднас цеврләд, тегшләд, бел ке-джәх нагла, бн, 1936 джил ирдж балгьсна тосхлгьна кблмшч эврәннъ күүчн-чидлән нөл уга кбдләв. Мини нүүнд үзгддн, керме кецг завод, «Амурсталь» завод болн нань чигн күүчтә заводмуд тосхгддлжә.

Комсомольск балгьсна тосхлгьнд, би, комсомолец, чидлән хәәрлл уга, шунмгьа кевәр кбдләв. Тингхд эн тосхлгьн күүчтә кевәр бсәд, мини нүүнд газрин бпгьгн соялд, балгьсна бәәдл гарад сәәрлә.

Ода Комсомольск балгьсна тосхенас авн 26 джил давб. Эн давсн джил-мүдт балгьсна бәәдл бмкәсн хув-рдж сәәхрв. Ода балгьсн деер күүчтә электростанц, трамвай, кинотеатр-

давхр у, сарул гермүд тосхгден дүнъгәлджәнә.

Намаг ирх цагт, балгьсна тосххар ирен комсомольцнр палатксар болн хашад бәәцхәнә. Түрү зовлнъ үасн бийнъ, комсомольцнр болн союзн биш багьчуд джиргьлин күндәсн әәсн уга. Балгьсна тосхджах комсомольцнр күүчн-чидлән нөл уга, үзгд-ен зовлнъгиг зовлнъ гидж тоола уга шунмгьагьар кбдләнә ашд бдр ирвәс шин гермүд тосхгдәд бос-джав.

Ода Комсомольск балгьснәг хәлхә-лә, иим ахр цагин эргид күүчтә про-мышлени предприятиястә балгьсна тосх-гдсн иткдхн. Кенә күүчм гихәә — комсомолн болн багьчудин күүчн гидж келх кергтә. Комсомольск балгьсн — комсомолн омг болджа-на.

А. ДЖЕВАЛДЫКОВ.
Комсомольск балгьсна тосхлгьнд орлцсн комсомолец.

ЗУРГТ: Элет балгьсна Сталинә нертә колхозд сургьульчнрин производственн бригад тәрдж асрсн эодни-шишәгьәс ик ургьц авгдв. Эрдни-шишән буудяг элеваторур ачдн йовулджана.

Элет балгьсна КПП-н сән кбдләч комсомолк Ульяна Доражнева бдрә зурьгьан 120—130 процент күүцәнә.

ЗУРГТ: У. Доражнева.

Энъкр бүлдән

Султхврин ноолдана залд Сурәннъ үүдгсн комсомолдан.

Бадлгьсн күүчтә тосхврин Баатр делдәч булдәи.

Бндр уулин орагьар, Иргн теегин агьугьар, Бвкелсн тенгьсн до йгагьар, Бнр Тбркнә балгьсар,

Кбкрдж тунсн агьарар, Кблврдж урсгсн угар— Комсомол диилврәр дуурч Кезәдчн бмн иовна.

Нег-негнн дуудж Ницнъгьу бдрлдәгьәр

Агьу иктә Тбрксн днн Алти тосхвр делдннч.

Оран хортнас харедж Орчлнъгд нерәрн шуурнач, Орденн брднн гилвкулдж, Оньдин тиньгр ярлзнач.

Мандлдж дүркелсн социализмтә,

Мбнък насн джиргьлтә— Энъкр Ленин эцктә Эврә комсомолдан менд!

ДОРДЖИН Баснъ.

Тег. Намр ирв.

Кинтн ббрддн йовхиг ме-дәд, шовуд дулан үзг тал баг-лрад, цувад нисдг мет, отар-муд нег-негнәнн ардас, үвлэх бәәрнүрн Хар газр тал нү-үлддн йовна. Цармуд татсн, эс гидж темә зүүсн бүүнгтә тергнә хойр бббрдн цевәр уй-чксн догшн нохас йовна, терг-нә ар бнндн хббдт үс өгдт нәрхн ут модн оньгьце чирүл-гьәтә йовна. Эн үрвдн йовх кблгнәс тедүкнд, аютулдж ту-удж йовх отар үзгднә. Нег хб-бнә хош давад гархла, дакад неги ббрддн иренъ үзгднә.

Зуг эн отармудин ардас, хәләджәх шидрхн ах хббчәр орсн, шинкән хбр гарсн наста баахн көвүн, гирлән түшәд зөгеджахн үзгднә. Хаджуднъ, чбдрлксн мбрн камб шарл-джта газрас толгьагьан ондә-лгьл уга, бвс идджәх үзгднә. Көвүнә хәләджәх хббднъ, Хар газр тал йовдн йовх отармуд-ла әдл цувдн йовхн, нег орм-дан делвәгьәд идшджәнә. Хббч көвүнә алг цагьан хойр

Хальмгин комсомол

Хальмг республикин комсомолн т туудж Цуг Союзин Ленинск Комсо-молн тууджла неги, тер ВЛКСМ-н дәәч отряд болдж тоолгднә.

Түрүн комсомольск ячейке Кбк-тенгьсн барун көвәд, Хәдрхә ч загьсна заводин коммунистическ болн комсомольск комитетин ши-лчәр бүрдсн. 1920 джилн чилгчәр 1921 джилн эклцәр Янд-Маша Т улусин загьсчнр бәәсн носелкәр түрүн комсомольск ячейк бүрдсн. 1921 джилн чилгчәр тер улусин хаджуд бәәсн Әрктнә улусд бәс л ячейке бүрдсн.

Эн комсомольск ячейкәс а в н н экләд наадк улусмудар комсомоль-цнр бсчхәв. Түрүн комсомольцнас болн коммунистрәс шишлнъ даал-гьвр күүцәдг частьс (ЧОН) бүрдд, контрреволюциртә ноолдцхав. Дакад Улан Церит мордцхав.

Тер ик ноолданд орлцә хальм-гин кесг баатр үрд збрдә кевәр әмән бгчхәв. Тедн дунд Б. Хараев, Ш. Душан, Н. Шараев, Актюбев, Джаку Боехмджиев, А. Хулхачев, С. Г. Хадьлов болн нань чигн улс.

Хальмг әмтәсн нань чигн нерәрн туурсн үрд гарсн.

Улгүрлхд, угатя күүнә үрү бәдә отставкд бәәх генерал-полковник Ока Иванович Городовиков Советск Союзин Герой нер зүүсн.

1921 джил февраль сарла РКСМ ЦК-а эврәннъ элчән Хальмг таньгьч тал комсомольск орган бүрдәхд нгә-сми. Тер джилн март сард бүрдсн оргбюро улусмуд болгьнар комсомо-лин комитете болн ячейке тогтасн.

1921 джилн август сарла Хәд-рхн деер Хальмг комсомолн Ирд-гч хург болсн. Комсомолн түрүн зергләнд С. Наранов, Бадмев, Х. Санджиев, Б. Васкьиев, Б. Бар-саев, П. Якимов, Б. Манджиев, Д. Пурвеев болн нань чигн улс кбдлдж йовсн.

Мана республикин комсомолн-рин эс орлцен кбдлмш гидж уга. Хальмгиннъ сургьуль-эрдм ббдл-л-

ОЧЕРК Торгьн

ик баргуд чигн эзнләгьән әдл, йовдн йовх отармудин ардас хәләджәгьәд, газр үнрчлгәд, хбд эргәд хуцад гүүлдджәгьәд, дор ормдан ар хойр кбл деерән сууцхана.

Көвүн зәрмдән тушад зөгс-джасн гирлән ээм деерән үүрчкәд, нааран-цааран йовд-нәннә.

Эн — комсомолец Буван Борис.

Борисин эцк, Эля Цакиро-вич нидн джилн эклцәр, тбрк-скн газрун, Элет балгьснур нүүдн ирд, «Страна Совет-ов» колхозд член болдж ор-ла.

Ирсн даругьан, январь сар-ла, гер-бүләрн зовшләд, нег отар хб авла. Унинъ келх кер-гтә: хбд йир эцин, му билә. Болв коммунист Эля Цакиро-вич чидлән нөл уга кбдләд, хббдән ясрулсн деерән, көвүн-дән, Борист хббнә кбдлмшин дамшлтиг күүднъ дасхв. Эн брк-бүлиг таньд әмтснъ ху

Бүр нэртин гардвар

1958

Молин дээч хаалгь

Молин гүнд, эдл-аху батруллгүнд болон мөс-Амур деер Комсомольск багъе М-н Сталинград тракторин завод тосхлгүнд оралсеми.

Төрскан харгч Алдр даяна цагла чиги Хальмг республикин комсомольцир болн багъчуд цогц амйн арвлго, гитлеровск фашистирла ноолдсеми. Ик баатр йовдл үзүлдж Т. Хахлынова, В. Косиев, Алексин ах-дү хойр, Б. Адучиев болн нань чиги комсомольцир нерарн туусеми.

Одга цагт болхла мана республикин буудя, эрдин-шишя тарлгын, малин хот белдгүнд, торгын ноос авлгүнд, мал беклгүнд, тосхлгүнд — альдинь болв чиги олна дүүрт йовна. Хальмг республикин багъ наста хөөчир П. Суховиг, А. Родоченког, Н. Очировиг, М. Кульжановиг делгү меднэ.

Зарм онц комсомольцир, багъчунг биш бүкл комсомольск организацин чинртя, шунмгъя, күүцаньгүүстя кудамш темдгдлж болхми. Теди дунд Саршинск района «Гигант» колхозин комсомольск организациг (сеглэтри В. Туров), Яшалтинск района «Новый Мир» колхозин комсомольск организациг (сеглэтри М. Неговора), болн нань чиги.

Ода болхла, республикад 300 экли комсомольск организаце бааня. Ниди джилин январь сард 7,5 миньгүн комсомольцир баанс болхла, ода

11,5 миньгүн комсомольцир күрч өсв. 308 комсомольск-багъчудин хөөнй бригад бүрдв, олна мал беклгүнд 3125 көвүд-күүкд кодлнэ.

Хальмг комсомолон даяач кудамш чинртя. Мана багъчуд республикин цуг кудамшт альдинь болв чиги орцал, теди Алдр Ленинй комсомолон 40-ч джилд өөнниг ик дилврумүд бардж тосв.

В. С. БУШИН.

ВЛКСМ-н Хальмг обномин негдгч сеглэтр.

ЫН НООСН

келнэ: йоста советск өрк-бүл, цугъарн коммунистур.

Тернь үнн. Орк-бүлин толгъач коммунист Эля Цакирович КПСС-н таньгүчин комитетин болн КПСС-н балгьсна комитетин член, герин эзн күүкд-күн, Борисин эк Цагъан Босхмджиевна бас Советск Союзин Коммунистическ партин член, комсомолец Борис бийнй болхла—ВЛКСМ-н балгьсна комитетин член.

Эцкиннь отарт кодлдж йовад Борис бийан сан медрлтя хөөч болдж гарх эв-аргь үзүлв. Эн комсомольциг шунмгъя саяанар кодлсн учрар «Страна Советов» колхозин правлень үнэ мөрагъяр—гарт зүүдг часар ачлв. Дакад торгын килгяр болн үнтэ эдэр мөралв.

Ахр цагин эргид, кодлмштан ик үзмдлж үзүлсн комсомолец Буван Борисд колхоз шидр нег отар эн джил гарсн хургүд иткдлж өгв. Борисин

Яшалтинск района Заветы Ильича колхозин саалгч Ирина Крменная саалин Укр болгьнас 1765 литр ус авб. ЗУРГТ: И. Крменная.

Тамара

*Чидл уга, цаарандь күлдг
Түүмр, цусн, үкл төгдлнэгдөн,
Теегин хотл балгьси—Элстин
Тедна, хортна гарт шатдэжана
Инджж келн эрвнй Тамара
Энхр теегин энлсинь үзв,
Халун зүркнй брчднй буслв
Хортна бмийс бирдж босв.
Уйн, эвтй көркхн цогцарн
Урвга кевтй газрла негдүлн,
Арвн—ань хортна зүркнд,
Алдл уга үклинь атхулв.
Сумнь чилв, сүрдсн уга
Сүрдн узулдж, бмийснь босв.
—Халтын камаг, хальмг*

*күүкиг,
Хасити бив, хортн тачиг!—
Инджж келд элдв баат-
риняр
Брийнэггү угагъар буугьиннь
хундгар,
Өмйн бөрдсн офицерин
толгъагьинь
Өсргдлж унгагъад бийгын
күүцв
Хальмг тууджин хайтнь
мөккөк
Хахлына Тамара нерчнь
туурх
Ондин үүрмүдчнь үлгүртан узх
Онр Төрскиннь ачичнь күндлх.
САНЪГЪДЖИН Босв*

отарт ода миньгүн хойр зун толгъа хургүд бааня.

Буваев Борисин бригадиг комсомольск-багъчудин бригад гидж нераддэжана.

Борисин отар удл уга бас Хар газрт оддж үвлэхми, зуг ода дееран бригадтан немдгдлж ирх багъчуд күладжана. Эн отар үвлэньгүрн гарх талан белн бааня.

Борис бийнй индгж келнэ:

— Мана республикин гол мал — хөн мал. Тиигхлэ мана зөөр — ноосн. Би икар торгын ноос Төрскидан орулдж өгхин кергт чидл-күчан, медрл-дамшлтан, комсомольск өргмджан арвлш угав.

Бидн чиги иткдэжанавдн. Коммунистурин гарт өссн, Борис чиги эк-эцклягьан адл Хальмг республикин зоргтэ, күндтэ, нертэ үрн болдж гарх.

Торгын ноос икар авхин кергт менд-амулнь, үвлэньгүрн Хар газрур чиги күрхнь лавта.

Алексей БАЛАНАЕВ.

Багъ наста хөөч

Приозерн района, «Приозерный» совхозин 1-ч номертэ фермд ах хөөч болдж багъ наста үр Канкан Борис кодлджана.

Эн джил үр Канкан Борис нег сара хөөчрин сургъуль чилэгъад, ВЛКСМ-н райкомин путевкарэн совхозд ирдлж, ах хөөч болдж кодлджана.

Алдр Октябрьск социалистическ революцин 41-ч джилн өөнниг уктдлж, халалжак хөөчтан килмджан өгч, хөөчтан таргын-цадхлнь, гару угагъар ирх үвлэс авт гархар

шунджана.

Үр Канкан Борис 1959 джил 100 хөн болгьнас 125 хургъ авнав гидж шинэс далгъвр авб. Эн даалгъврэн үзмлжтэгъяр күцэхин кергт үвлд сан белдвр келжана.

Увлин цагла хөд орулдж бэрх дулан хашаг дотр-газа уга ясад, цеврлад бел кечкв. Ода хөөнй хошур эвранны күчн чидларн увлин туршарт күрх өвс збдлж беллджана. Увлин шуургын, кийтн эднд аамшг уга.

П. НАРМАЕВ.

Көдлмштэн диилвртэ

1958 джил октябрь сарин 29-д мөнбүкинд амд баах алдр эцк Ленинй нертэ комсомолон 40-ч джилн ик байрта сан өдр болхми.

Цуг мана Союзар цуцртл уга багъчуд комсомолон 40-ч джилн өөнниг килмджтэ кевар тосхар, кесг сар өмнэс көдлмштэн көдлдж йовцхана. Элстин тосхлтин 2-ч номертэ управленя бригад дундас, авен үган күндтэ кевар күцэдэжак ним комсомольцир: Бюрюкова Татьяна Павловна, Дахаева Эмма Манджиевна, Хошинова Нина Михайловна.

Эн күүкд кесг сарин эргид даалгъврэн 120-130 процент күцэдлж

көдлцхав. Мана бригад көдлмштэн диилвртэ гарсиднь халт өргад келхлэг, комсомолк Татьяна Бюрюкова индгж келнэ:

Мана, нернь туурен Ленинй нертэ комсомол келсан күцэдлж, тегад чиги 40-ч джилн эргид ээдлж ори-путтан күндтэ 5 орденяр ачлгдсн.

Эн комсомольцир цуцрандан чиги улм саяанар көдлхдн бидн иткдэжанавдн.

Штунатур нелгнэ бригадир

АЛВТАЕВ С-Гаря

Штунатурщиц

ВАЛЕТОВА Лидия.

Мана багъ цагин көдлмшэс

1933 джил... ВЛКСМ таньгүчин комитет, ик ургүц хуралж авхд пионермүд орлицхатн гисн дуудвр кев,

Тиигхл би пионер билэв, Багъ-Дөрвөлт түрүн болдж ик пионерск отряд бурладгъял, «Заветы Ильича» колхозд одвлн. Тенд бидн тараня бур цуглуулвн. хурацкен буудя манувдн. Мана отряд нег сарин дунд 9 тонн тараня бур цуглуулв

Бидн эн көдлмшэс талдан, колхозникуд дунд лектр, га-

зет умшал, цайлгъврин көдлмш келг билэвдн. теман, мөрд халалг билэвдн, буудя цеврлдг ток деер көдлдж билэвдн.

Комсомолон 40-ч джилн өөнлэ, мана республикин пионермүлт сургъульдн чиги, көдлмштн чиги ик күцаньгүс дурдджанав, ургүц хуралгүнд саяанар орлцтн, эрдни-шишя хурацхатн.

Урднь комсомолец йовсн

ЭРЕНДЖАНЯ Лидж

ЗУРГТ: Приозерн района комсомольцир малчирин курс чилэгъад комсомольск путевк авчацхана.

Дөчн нас зүүвч.

Даньгин багъиняр баанач.

Төрскидан чикяр церглсндан

Тавн орденяр ачлгдвч.

МАНА БЕЛГ

★

Черноземельск район

Зургъан сарин эргид комсомолон 40 джилн өөнд нераддлж Артезиан гидж станцин депод көдлдж комсомольцир ин шунмгъагъар дөрлдцхав. Теди Кизляр-Аадрхн хойрин хоорнд күнд ачлгь збдлж поезд йовулцхана.

Багъчуд дунд КПСС-н членя нандидатд баах Александр Рачеев, комсомольцир Николай Подворчын, Иван Шевяков, Георгий Дробышев болн нань чиги улс ин гуджрмгяр нөдлцхана. Поездиг зогслтан угагъар нөдлцгьд төмр хаалгын нөдлмшт нөдлгь Леонид Гарьев, Антонина Санджиева болн залгьлдана нөдлч Виктор Федоров эдн саяанар орлцна.

Целинн район

ВЛКСМ-н 40-ч өөнниг уктдлж района багъчуд селад болн поселнс неерүллгүнд шунмгъагъар орлцдлж баацхана. Комсомолец болгын 10-15 мод суулгьх болдж даалгъвр авцхав. «Ленинский» совхозин комсомольск организац кинотеатр тосхв, клуб ясв. Эн совхозд радио болн элентричесн герл оруллгьна көдлмш нөтрдж йовна.

Хөөчрин бригаде болгынд комсомольчирин цуглулсн библиотекс бааня.

Приозерн район

Комсомольцир болн багъчуд комсомолон өөнниг күч-нөлснэ ин диилвртэгъяр тосджана. «Одн амтнэ инь-гьлгьн» гидж нерадсн парн таргдд дуусгдджана. Района центр нөн модар кеерүлгдджана. Көдлмшэс сул цагт комсомольцир болн багъчуд хөри миньгүн арслнь мөнгнэ көдлмш кев. «Сухотинский» совхозин комсомольцир техник ясднх нөдлмштэн, горючий болн машин тослгд тос арлсндан комсомольск хоршаллгүнд 100 миньгүн арслнь орулдж өгв.

Комсомолец Сониркинэ яссн, буудя ачдг машин 32 миньгүн арслнь арвлх аргь өгв. Комсомольск хоршалгүнд Чкаловин нертэ болн «Сарпа» совхозмудин багъчуд арвад миньгүн арслнь орулдж өгв. Район цуг бийнй 200 миньгүн арслнь цуглуулв.

Малд хот белдгүнд орлцднх социалистичесн дөрлдана аш диглгдв, терүнд «Ергенинский» совхозин комсомольск организац сан гидж темдгьлдв. Эн совхозин нөвүд-нүүнд 9.480 тонн өвс хурацхав, 5.120 тонн силос белдв.

ВЛКСМ-н 40-ч бдин перадж, мана республикин физкультурин болн спортин комитет кесг маргча кев. Тним маргчадин негн — комсомольск-профсоюзн кросс.
ЗУРИТ: кросс орлад түрүн орм авси К. Шовунов финишүр ирдж йовна.
Р. Астахован цокен зург.

Гиигн атлетин дөрлдән

Шидрхи Элст балгснд ВЛКСМ-н 40-ч джилин бдин перадси намрин гиигн атлетическ дөрлдән болв.

Күүкдин 500 метрт урлдан болснд. Элст балгсна Безрукова, 1 минут 34.6 секунд гүүүдж ирд, сән аш үзүлв. Энүнә дару 1 секунд болад Яшалтинск района Буленко ирв.

Көвүд 1000 метрт урлдан Западн района Кондрагьев түрүн орм эзлв. Энүнә цагн 2 минут 57 секунд. Элст балгсна Белькуев хойрдгч орм эзлв.

2000 метрт болсн күүкдин урланд Яшалтинск района Сидоренко 8 минут 19.2 секунд гүүүдж ирд, негдгч орм эзлв. Марунь Элст балгсна Ошищенко ирв.

Көвүдин 5000 метрт урлдан болв. Энүнд Западн района Ищенко түрүн ирв. Энүнә цагн 17 минут 26,5 секунд. Хойрдгч орминь Яшалтинск района Божинск эзлв.

1-ч, 2-ч болн 3-ч орм эзлсн улс физкультурин болн спортин республиканск комитетин дипломар ачлгдв.

Намрин гиигн атлетическ дөрлдән динлвртә гарси Яшалтинск района команд физкультурин болн спортин республиканск комитетин дамджж бгдг мбәргәар ачлгдв. Хойрдгч орминь Западн района команд эзлв.

Ю. ЧАРУЙСКИЙ.

Физкультурин болн спортин республиканск комитетин инструктор.

Сургүльчнр—атлетс

Приозерн района пионермудин гиигн атлетическ маргъан болв. Эн маргъанд цуг пионермуд сән белдвртә ирчхäv. Гиигн атлетическ маргъана программнь: 60 метрт гүүүх, 80 грамм татдг мячкиг холд шивх, уднн гәрәдх.

Сухотинск дундин школин Тамара Хахлынован нертә пионерск дружинә пионермуд цуг района пионермудин дружинчнр дунд негдгч орм эзлв Кундллгнә грамотар ач-

лгдв. Батаев Иван 60 метрт 8 секунд гүүүгәад негдгч орм эзлв. Оконов Ольга 60 метр газрт 9 секунд гүүүгәад хойрдгч орм эзлв.

Салдусова Ала 80 грамм татдг мячкиг 28 метрт шивәд, негдгч орм эзлв, Кравченко 3 метрт уднн гәрәдәд, гурвдгч орм эзлв, ут-туршдан 7 пионермуд Кундллгнә грамотар ачлгдихав.

П. МАМАЕВ.

Увд сән белдвр теткхмн

Каспийск района колхозмудин болн совхозин гардачнр, чалин специалистнр мал увлзүллгнә белдврин көдлмшиг сулар гардджана.

Келхд, эн колхозмудар болн совхозар тугълмуд бәрх 4 дулан хаша кергтә, терүнәснь 2 ясгдәд бел кедж, хд бәрх 41 хаша-хаац кергтә, терүнәснь ясгдәд белн болснь 31, хдбчнр бәәх 46 гер кергтә, терүнәснь белн болснь 39 гер, наадк дуджах хаша-хаац болн хдбчнр бәәх гермуд кезә тосхгддж, ясгддж белн

болхнн одачн тодрха медгддх.

Тер дотр „Каспиец“ колхоз мал увлзүллгнә белдвр иг хашнгар кеджәнә. Дакад малин увлзннүр хот-хоолинь збддж белдлгн бас хашнгардджана. Улгүрлхд, „Оленичевский“ совхозд (директорнь ур Ковальский) хол бәәх кошармудар бс збддж хуралгн ода күртл дуусгдәд уга.

Ода дулан, хур-чиг уга цагла, малин хаша-хаац болн хдбчнр бәәх гермудинь адгддж тосхдж, ясдж бел кех кергтә.

Г. САНДЖ-ГАРЯЕВ.

Болгарин олт-әмтнә эдл-ахун өслт

СОФИЯ. (ТАСС). 1958 дж. лн 9 сарин туршарт олт-әмтнә эдл-ахун делгрлтин госу-дарствени зура күүәгдлгнә ашин тускар Болгарин Олт-әмтнә Республикин Министр-мүдин Советд бәәдг Центра-лын статистическ управленә соньсхвр барлгдв.

1958 дж. лн 9 сарин дунд промышленн производствин зура, голлгч аңьгсәр, даву-лдж күүәгдв гидж зәнәгдлгн-нд келгддәнә. Электроэнерг-чолун нүүре, нефть, төмр, марганцин, улан мөнәгнә, хоргьлджи-халан рудас гар-гьлгьар, цө, болд, прокат, улан мөнәг, хоргьлдж гаргь-лгьар, токарн болн бургьудл-гнә станокс, электромотор-муд, трансформатормуд гар-гьлгьар зурагьар хәләгден даалгьврмуд давулдж күүәг-дв. Олт-әмтнд эрки кергтә эд-тавр гаргьлгнә зурас бас давулдж күүәгдв.

Халун ганьгта болсн бийн-эн джил зарм культурмудин байн ургьс авгдв. Цагьан гуйрин буудя, ичмән, томат, үзм, аьми болн нань чиги культурин гарц дундлад урдк тавв джилә гарцас зөвәр ик болв.

Промышленность, тосхатд, транспортд, гүүлгәнә халхар көдлджәцхәх көдлмширин болн цергләчрин тонь, 1957 дж. лн эдү кемин цагла дүн-цүлхлә эн джилин 9 сарин дунд 65 миньгн 36 күн болдж өсв, гер тоод 54 миньгн 502 көдлмшир немгдв.

Күч-көлени аш бөдлүллгнә зура 137 процент күүәгдв.

Сингапурт көдлмш уга бәәх улс

НЬЮ-ИОРК. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетин америкн корреспондент Колб Сингапу-рас зәнәгдсәр болхла, энүнлә күүндсн Сингапурин ах мини-стр Лим Ю Сок, бдгә цагт Хол Востокд бәәх Англин колонийд бәәсн 400 миньгн көдлмшич-рәс 100 миньгн күн, эс гидж төрүц көдлмш уга бәәнә, эс гидж зармснь бүкә өдрин көд-лмш уга бәәцхәнә.

Индж көдлмш уга бәәх ул-син тонь йәмштә кевәр өсл-гн, парт делкә хоорнд гүүлгә келгн багьсна уршгн гидж корреспондент зааджана.

Китдин наукин болн техникин күцлтс

ПЕКИН. (ТАСС). Синьхуа агентствин соньсхврар болхла, Китдт түрүн болдж кегддж гаргьгдсн, Азийд юмни ик күчтә экспериментальн атомн реакторин дөнәгәр 33 радио-активн изотопс кегдв, дару-гьас эднә тонь 100 гар күрх-мн.

Китдин кесг областьст атомн наук болн техник, парт дел-кән кемдәнлә әдлцв. Улгүр-лхд, орн-нутгт кегддж гаргь-дджах ядерн эмульс эврәнн чннрәри Англинәс тату биш.

Тер мет, кесг счетчикүд гар-гьгдв, эдн олн зүсн герлткльгнә күчинь темдгллгннд олзл-дна, телескопс гаргьгдв, эдн космическ герлткльгнә бәәд-линь темдгдд бичнә. Сүүлин цагт шишлнн даалгьвр күүәх кесг шин счетчикүд гаргьгдв. Энд 100 каналта болн 50 ка-налта эмульсн канализатормуд гаргьлгн. Китд, атомн элект-роэнергин джаньгьрта тех-никиг гаргьлгь сәәнәр дасдж авсинь үзүлджәнә.

КНР тогтсна бөнин бмхн— октябрин 1-шинд Пекинд 4,5

сай электроноволт күчтә элект-ронн циклотрон эдлггнд ору-лгдв. Талдан чигн олн зүсн электронн ускорительмуд кег-ддг гаргьгдв.

Металлическ маслян-тифу-зионн вакуумн насосмуд Кит-дт кегддж гаргьгдсн, вакуу-мин ик чннртә бөдән кемджә-гннн үзүлдж чадджацхана. Эднәс цугьарагьаснь икн, нег секунд 40 миньгн литр агьар сорна. Эи аппарат ва-куум гаргьддж авлгннд олз-лгддг өдгә цагин агьу ик ап-паратсин тоонд орна. Иим обо-рудовань атомн наука, элект-роникд, металлурга болн хи-мическ промышленностьд эрки кергтә.

Цуг эн тоотла зергдддж орн-нутгт олн зүсн сектrome-рт гаргьгдв, эдн секундн ми-ллиард аңьглснә нег хүви дунд, ядерн хуврлтиг темдг-лдж бичдч чадх осциллоско-пин бәәдлинь кемджәлггннд олзлгдна. Атомн наука олзл-дг нань чигн чннртә прибор-муд энд гаргьгдна.

Францин цергин түрмшг Алжирт

ПАРИЖ. (ТАСС). Кели-әм-тни сулдхврин төлә ноолдджах Алжирин цергин отрядс фран-цин церглә гүүджрмг кевәр ноолддж сөрглдджәцхәнә. Эинь Алжирт бәәх францин командованә бәәдлинь соль-джана. Тер мет, дән эклсн цагас нааран кегдсн «юмни ик ноолдагьан» күцл уга болснн эдн нуудж чадихасн уга. Шид-рхи францин цергүд Алжирин бослгь кеджәх улсин бмнәс Кабилийд болн орн-нутгнн вань чигн райодт ик гидг дәв-рлгь кецхäv, эн дәврлггнд эдн йовгн церг, артиллер, парашютн-десант церг болн авиац олзлцхав. Болв францин газетсин зәнәгдлгьәр болхла, эн «юмни ик ноолдан» күцвр

уга болдж. Бослгь кеджәх улсин бмнәс францин церг делгүдән гене-ральн дәврлгь кехәр бәәснә-ннн ормд зуг энд-тенд бич-кн-бички ноолда кегьәд хуур-цахадж гидж «Круа» газет со-нъсхджана. «Шидр Алжирт кег-дсн ноолдасиг дәврлгь кел-гьн» гидж тоолдж болшгогьнн дәәнә гардачир темдгдджән гидж газет зәнәгддәнә. Газр болгьнар делгүдән бәәх, бос-лгь кеджәх улсин бмнәс ашлгч дәврлгь кехин кергт шинәс дөн кергтә гидж, дәнә гар-дачнр тоолджахин тускар га-зет бичджәнә.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.

Хальмг республикин кинопрокат балгьсна болн селәдин кинотеатрин экрансар „КИЕВЛЯНКА“ (негдгч серийинь) гидг художествени фильм шидрәс үзүл-хмн.

Сценаринь бичснь И. Луковский.

Тәвсн режиссернь Т. Левчук.

А. Довженкон нертә Киевск киностудий гаргьс-мн.

☆☆☆

Е. Долматовскин шүлгддж бичгдсн „ДОБРОВО-ЛЕЦ“ гидг романар гаргьсн кинофильм үзүлгдхмн.

Сценаринь бичснь Е. Долматовский, Ю. Егоров. Режиссернь Ю. Егоров.

А. М. Горькийин нертә киностудий гаргьсми.

☆☆☆

„ПО ТУ СТОРОНУ“ гидг художествени кино-фильм үзүлгдхмн.

Сценаринь бичснь Ц. Кин, А. Симуков.

Режиссернь Ф. Филиппов.

„Мосфильм“ киностудий гаргьсми.